

A PDF fájlok elektronikusan kereshetőek.

A dokumentum használatával elfogadom az
[Europeana felhasználói szabályzatát](#).

régibb generációkra szorítkozik s az iskolában csak a vallásoktatásnál van hivatása.

Alább a népnyelvi adalékok között közlünk egy mutatványt ez érdekes hazai nyelvből.

Népnyelvi adalékok.

III.

Ujévi örmény ének.

Saját dallamu, erdélyi örmény tájnyelven írott ének.

Örményül.

Dálávuzi, dálávuzi !
Khághczrên isz tun zudrê mezi,
Pájcz ájszovê inesh gánisz ?
Zperênnerész gi chápshisz.

Zerám perênnusz khághczruthjun
Gudász ikhmê ánusuthjun.
Pájcz báráb hujsz gidsoghisz
The zdárin khághczrê pânin.

Gikhághczrecznusz zperênnérész.
Pájcz cshe êz leghi szêrdérész :
Ze gudinkh mecshêd méghrê,
U szêrdérész cshe khághrê.

Urethe tun zájn áneir.
Or szêrdicz khághczruthjun dáir.
Zdêrdmjákhêsz chéntácznuir,
Meghrovêt khághczrecznuir.

Pájcz zájsz dálu tun gárogh cshisz,
Ze mákh*) ênguz jév méghrên isz
Dzeszi korá gimeghrisz
Zmártikhêsz gigérágrisz.

Pernokh êzhêz ánus gudinkh.
Pájcz árdészênkhov gichárninkh
Jérpor neszáncz hánkiszd cshinkh,
Dêrdmêvâdz legheczvâdz inkh.

Jérpor áschárhêsz gidáncse.
Jév házârczêgh gicshárcshâre
Zmegêsz ájre zêrgelov,
Zmegálêsz pámbászánkhov.

Magyarul (prózában).

Dálávuzi, dálávuzi !
Édes vagy te mindig nekünk,
De evvel mit csinálsz ?
A szánkat család.

Mert szánknak édességet
Adsz valami kellemet,
De hiú (üres) reményt nyújtasz :
Hogy az évet munkáljuk édesen.

Megédesítéd a szánkat
De nem keserű sziveinket :
Mert eszünk benned mézet
És sziveink nem édes (nem érez édes-
séget.)

Vajha ! te azt tennéd
Hogy sziveinknek adnál édességet,
A szomorúakat megörvendeztetnéd.
Mézeddel (napjainkat) megédesítenéd.

De ezt te nem adhatod (nem teheted),
Mert mák, dió és méz vagy (-bőlkészítenek),
Szokás szerint mézzezel (mit Honig süss
machen.)

Az embereket táplálad.

Szájjal eszünk kellemesen,
De könyeket is vegyítünk.
Mikor belsők nem csendes.
S szomorú-keseredettek vagyunk.

Mikor a világ kinoz
S ezerfélekép gyötör :
Egyiket férjétől foszszá meg,
A másikat rágalmazza.

*) Magyar költőnszó : mák, örményül : chás-chás.

Megisz dërdum gibádsère
Megálisz mjédz czháv gipere
Ezmeğész cshár thësnámjáczh
Churbán gáne cshár gámáczh.

Ezdárin dálávuziov
Sádonkh giánczhnun chëntumöv,
Pájecz zájñ lálöv, vëghpumov
Gilémënczhnun dërdumöv.

Ze páchil dolváthë hászáv,
Ezmártë ándolváth áráv,
Zërgéczh znáh khágheczruthëne
Hámen uráchuthëne.

Ov márt! álesz Zászivádz chëntre
Or na khezig háduczháne
Szurp snorháczhë mecsh méghrë
Or dáríd éláh khágheczhrë.

Sez cshárnusz ëzleghuthjunë
Vocsh cshi czhávisz ëzdërdumë
Vászëñ Ásztudzo szírun
Hámpërisz zájñ szírov tun.

Egyikünknek szomorúságot okoz,
Másiknak nagy fájdalomat hoz,
Az egyiket a gonosz ellenség
Rossz akaratának adja áldozatúl . .

Az évet dálávuzival
Sokan eltöltik örömmel.
De sirással, jajpanaszszal
Végzik azt szomorral.

Mert az irigy sors eljött,
S az embert szerencsétlenné tette:
Megfosztotta őtet az édességtől.
Minden örömtől.

Óh ember, tehát az Istent kérjed,
Hogy adjon Az neked
Szent kegyelmében mézet,
Hogy éved legyen édes.

Számba ne vedyed a keserűséget,
S ne fájlald a szomorúságot:
Hanem Istenért (Isten kedvéért)
Szívesen eltűrjed azt.

Közlő: Szongott Kristóf.*)

Az ujévi örmény-ének dallama.

Andante

Dá - lá - u - zi dá - lá - u - zi Khágheczhrë-
nisz tun zud - rê me - zi; Pájecz áj - szo - vë incsh gá-
nisz: Zpe - rën - né - rész gi - chá - phisz.

*) E költeményt Gábrus Zachariás tanár írta Szamosujvárott 1836 január 1-jére, melyet birtokomban levő kéziratos vegyes költeményeiből («Zánázán adánávör kirkh» 16° 552. l.) közlök.

Nyelvészeti észrevételek: A dalauzi szó erdélyi tájszó. keleten nincs használatban. A dalauzi nevű örmény csemege alkatrészei az 5. versszak 2-ik sorában fordulnak elő: mák, dió (ënguz), méz (meghrë). Az 1. versszak 2. és 4. szava zudrë (mindig) erd. örm. tájszó; keleten mîsd. 4. versszak 1. szava ure-the (vajha, bárha) erd. tájszó, keleten jërání the. A 9. versszak 3. sora utolsó szava veni-nov (méreggel) erd. tájszó, az oláh venin (méreg)-ből, keleten thujñ. Ez oláh eredetű szót apáink még a beköltözés előtt 1672-ben kezdték Moldva-Olahországban használni.

Az ének dallamát apáink magukkal hozták e hazába, szerzője ismeretlen. E dallam szerint éneklük az örmények az «Ov thevánkám ánden thárthe» kezdetű dalt is.

Sz. K.